

prezirajo vedoma ali nevedoma zakoni knjižne slovenščine. — Obžalovati je tudi, da napovedujejo »Sv. gl.« boj slovenski »buržoaziji« (glej prvo »beležko« v 3. številki). Slovenski narod je preboreh, da bi si mogel privoščiti luksuz stanovskega boja, ki je vrhu vsega celo nepotreben; kajti narodno vprašanje je pri nas obenem socialno vprašanje; ako si izvojujemo ravnopravnost, bo za vse Slovence do nedogledne prihodnosti dovolj kruha. A tega narodno-socialnega boja treba da se udeležuje celokupni narod slovenski; le tedaj bo uspešen, ako se ge lotijo vsi stanovi, ki šele vsi skupaj tvorijo narod. Pogubno pa bi bilo, ako bi se narod razcepil na stanove (meščanstvo, kmete in delavce), ki bi se drug drugega pobijali.

(Dalje prihodnjič.)

Frana Koruna skladbe. V lepem in kaj okusnem zvezku je izdal podjetni knjigar L. Schwentner v Brežicah prve skladbe Ivana Koruna. Obseg je raznovrsten: moški zbori s spremljevanjem klavirja in brez spremljevanja, mešani zbori, pesmi, klavirske skladbe in celo mali kanon za klavirski trio. Taka raznovrstnost je dandanašnji nenavadna. Takih kolektivnih zvezkov že zdavnaj ne izdajejo več resni umetniki, ampak sedaj vrščajo v isti zvezek le skladbe, ki so si sorodne i glede proizvajanja i glede značaja in smeri, ali pa take, ki izhajajo vse iz ene misli ali iz enega naslova, kakor n. pr. Schumannove: Kinderscenen, Davidsbündlertänze, ali pa iz enega motta, kakor n. pr. istega skladatelja C-dur fantazija. A najsi bodi! Morda je hotel gospod Korun izbrati in podati najboljše, kar je spisal, in se hotel pokazati prav sprva z vseh strani. Da smo odkritosrčni, moramo že od kraja priznati, da nismo zasledili nikake, niti najmanjše individualnosti v celi zbirki navzlic njeni raznovrstnosti! Nisem morda iskal kaj povsem novega, vendar sem pa smel zahtevati vsaj malo lastne glasbene invencije, saj eno samo samostojno, resnično misel, nekako svitanje fantazije. A že prvi zbor ima najnavadnejše floskule, zastarele »liedertafelske« smeri, takisto drugi zbor, tretji zbor, in tudi osma številka s fugatom je brez najmanjše misli. Klavirske točke niso skladbe za klavir, marveč zbori, pisani na dveh vrstah, tu in tam opremljeni z neokretnimi pasažami, a izrečne »liedertafelske« smeri, pesmi pa — in te so najnegodnejše — kakor n. pr. »Svarilo« in »Delavčeva hči« kažejo plesni ritem, toda odurnega načina, prepletenege celo s frazami nemških salonskih skladb (glej trio v »Delavčevi hčeri«). Širna puščava brez misli, grozna dolgočasna praznosta, ki je ne zakriva niti zunanja tehniška oblika. Gospod Korun ve sicer očividno dobro, kaj da je imitacija, on zna celo spisati kanon, tudi ne dela nikakih harmonskih napak, marveč je v harmoniji dosti spreten — toda česar mu nedostaje v stvarnem oziru, invencije, fantazije, živosti, tega ne kaže niti v tehniškem pogledu. Takisto je pogrešna oblika Korunovih skladb; v nji ni nikakršne plastike, nikakršnega melodiškega, niti dinamiškega priliva in odliva, ni onega stopnjevanja in upadanja, ki je podstava krasoti, kajti zaman iščeš v njegovih skladbah oživljajoče, krepke fantazije. Skladba Korunova nima, česar treba umetnosti: ona ni izvor talenta. Vrhu tega ne najdemo v rečenih skladbah niti ne umetniške noblese.

Morda se bode toli ostri obsodbi začetniških poskusov protivilo javno mnenje. Kritika v naših dnevnikih pozdravi gotovo prav pristrčno »nadelpolni talent, ki obeta še mnogo dobrega«. Toda ako bi vsaki izmed teh »kritikov« svoje ime objavil, bi postala veljava takih kritik hipoma kaj smešna. Vi vsi, ki hvalite in priporočate v dnevnikih take in podobne stvari, ne veste, da pospešujete na-

mesto umetnosti nekaj, kar ni »umetnost, pristopna širšemu občinstvu«, kakor se izražate, ampak nekaj, kar sploh ni nikaka umetnost. S tem grešite zoper svoj narod bolj nego tisti, ki širi, čeprav nemoralne (?), pa vendar umetnosti polne knjige, kakršne vznemirjajo »Rodoljubkinjo«. Prezirate, da z vednim proteževanjem duha praznega diletantizma nikakor ne povišujete, ampak le ponižujete in diskreditujete domačo umetnost. Ne veste, da bode, kogar ste prevarali s svojo milostno »kritiko« trikrat kaj slabega kupil, v četrtrič pa zavrgel v istini dobro stvar, in da se je bode branil kupiti! S svojimi dobrohotnimi ocenami škodujete ne samo produkciji, marveč tudi založnikom.

K. Hoffmeister.

Drugi koncert »Glasbene Matice« dne 12. januarja. Beethovna 3. simfonija v Es-duru, op. 55 (Eroica); Saint-Saënsov koncert za cello z orkestrom, op. 33.; Karla Bendla balada »Sveti večer« za mešan zbor, soli in orkester. Po vsebini je bil drugi koncert gotovo prav odličen. Slavna »Eroica« iz dobe, ko se je Beethoven popolnoma samostalno razvijal i v duševnem i v glasbenem oziru, iz dobe, v kateri se je najsijajneje kazala zrelost in plemenitost krepkega njegovega značaja, je po lastnem priznanju gigantskega skladatelja izraz njegovega republikanskega mišljenja. Svobodo je obožaval republikanec Beethoven kot prvi pogoj vsakega idealnega razvoja, in ravno visoka ideja svobode je navedla Beethovna do junaške simfonije, do eroike. Nenavadne in presenetljive so harmonske in melodiške kombinacije v ti zmagoviti skladbi, podobni življenju junaka. Ognjevitost in smelost, strast in poetiški humor se spajajo v nji v veličastno mogočnost. V nji občudujemo danes steber vsi orkestralni glasbi. Proizvajanje tega veledela klasične smeri čislamo tem bolj, ker je smatramo za sredstvo do napredka. — Saint-Saënsov koncert za cello je hvaliti kot skladbo, ki odkazuje cellu kot koncertujočemu instrumentu prvo in odlično mesto; zato se ne izgublja to glasbilo v glasovju velikega orkestra, marveč prevladuje vedno samostojno in simpatično. Cellist gosp. Julij Junek se je predstavil kot odličen član v vrsti ljubljanskih glasbenikov; zbudil je s krepko, vzneseno igro takoj s početka pozornost. Mehak in pristrčno zabarvan je ton njegove igre, in gospod Junek je kot spreten in siguren virtuoz, ki mu je prirojena glasbeniška inteligenca; zazibal poslušavca v prijeten stan brezskrbnosti, brez katere ne more biti uživanje popolno. — Karla Bendla »Sveti večer« je zložen na besede češke narodne balade Jaromira Erbena. Besedilo je dokaj poetiška in nežna parafraza o božični vraži češkega naroda ter je podalo melodiški iznajdljivosti liriški ustvarjajočega Bendla najlepše točke za skladanje. A ker se je čutil Bendl opravičeno vselej tudi spretnega dramatika, mu ni zadoščala skladbi edino primerna lirika; vsled tega je vsilil dramatiški svoj talent dostikrat prav neumestno v skladbo, daši dramatiških konfliktov v besedilu ni kar nič najti. Preveliki glasbilni in glasovni aparat, s katerim deluje Bendl, je spričo tega v nenaravnem nasprotju z nežnim čarom uglasbene besede. Z neprikladnim dramatiškim stopnjevanjem glasbenega izraza družil Bendl še drugo čutno napako, da ponavlja po nekatera mesta brezkončno in zmislu protivno posamezne stavke in stihe. Ponavljanje pevane besede je le malokdaj umetniški opravičeno, ker je nenaravno in torej neumetniško; toliko manj je pa opravičeno ponavljanje celih stihov. Navzlic tem nedostatkom je vendar »Sveti večer« zanimivo in odlično delo; značilno in plemenito ritmizovana melodika je sveža in živahna, krepost in toploto čutiš iz vsakega takta. Posebnega čara je